

## **Wymagania weterynaryjne przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.**

Dz.U.2021.2059 t.j. z dnia 2021.11.16

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 23 września 2022r. do: 31 grudnia 2023r.

### **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

**z dnia 21 października 2010 r.**

**w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny**

Na podstawie art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1753) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania weterynaryjne przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, zwanego dalej "mięsem", w tym:

- 1) wymagania dotyczące zdrowia zwierząt, z których pozyskuje się mięso;
- 2) wymagania, jakie powinny być spełnione przy uboju na terenie gospodarstwa;
- 3) wymagania dotyczące badania poubojowego mięsa, w tym mięsa pozyskanego w wyniku odstrzału zwierząt łownych;
- 4) sposób znakowania mięsa.

§ 2.

1. Ubojowi na terenie gospodarstwa w celu produkcji mięsa poddaje się zwierzęta:

- 1) zdrowe;
- 2) (uchylony);
- 3) po upływie okresu karencji określonego dla użytego produktu leczniczego weterynaryjnego lub produktu leczniczego, jeżeli przed poddaniem ubojowi zwierzęta były leczone tymi produktami.

2. (uchylony).

3. W celu produkcji mięsa dopuszcza się ubój na terenie gospodarstwa zwierząt zdrowych, które uległy wypadkowi, w wyniku którego jest konieczny jak najszybszy ubój tych zwierząt ze względu na ich dobrostan.

**§ 2a.**  
(uchylony).

**§ 2b.**  
(uchylony).

**§ 3.** Przy uboju zwierząt na terenie gospodarstwa powinny być spełnione wymagania określone w przepisach o ochronie zwierząt i w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a także w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

**§ 4.**

1. Co najmniej na 48 godzin przed dokonaniem uboju zwierząt, z wyłączeniem drobiu lub zajęczaków, w celu produkcji mięsa, jeżeli ubój ma być dokonany:

- 1) na terenie gospodarstwa, w którym zwierzęta były utrzymywane - posiadacz zwierząt,
- 2) w gospodarstwie innym niż gospodarstwo, w którym zwierzęta były utrzymywane - podmiot prowadzący to gospodarstwo

- informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia uboju o zamiarze przeprowadzenia uboju.

1a. W przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 2 ust. 3, posiadacz zwierząt informuje niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia tego uboju:

- 1) o zamiarze jego przeprowadzenia - przed przeprowadzeniem uboju albo
- 2) o jego przeprowadzeniu - nie później niż po upływie 48 godzin od przeprowadzenia tego uboju.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1 i 1a:

1) zawiera:

- a) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierząt poddawanych ubojowi,
- b) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres podmiotu prowadzącego gospodarstwo - w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
- c) gatunek i liczbę zwierząt poddawanych ubojowi,
- d) numer identyfikacyjny zwierzęcia lub zwierząt poddawanych ubojowi, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, , a w przypadku uboju świń - numer siedziby stada,
- e) miejsce i termin uboju,
- f) imię i nazwisko oraz adres osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju,
- g) inne dane mające na celu ułatwienie kontaktu z informującym, w szczególności numer

telefonu informującego lub adres jego poczty elektronicznej,

h)(uchylona),

i) wskazanie, że dotyczy uboju zwierząt, o którym mowa w § 2 ust. 3 - w przypadku uboju, o którym mowa w tym przepisie,

j) datę urodzenia i liczbę stałych siekaczy wyróżnionych z dziaśła - w przypadku uboju owiec lub kóz;

2) może zawierać zgłoszenie mięsa do badania poubojowego - w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 1.

3. W przypadku uboju bydła do dwunastego miesiąca życia urodzonego w państwach lub ich regionach o kontrolowanym oraz nieokreślonym ryzyku występowania gąbczastej encefalopatii bydła (BSE), owiec lub kóz w wieku powyżej 12 miesięcy lub owiec lub kóz, które mają stały siekacz wyróżniony z dziaśła, informacja, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana w formie pisemnego powiadomienia zawierającego dodatkowo oświadczenie o zagospodarowaniu na własny koszt materiału szczególnego ryzyka zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.<sup>(1)</sup> - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289) i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.<sup>(1)</sup>), zwanym dalej "rozporządzeniem nr 1069/2009.

4. Wzór powiadomienia o zamiarze przeprowadzenia uboju bydła do dwunastego miesiąca życia urodzonego w państwach lub ich regionach o kontrolowanym oraz nieokreślonym ryzyku występowania BSE, owiec lub kóz w wieku powyżej 12 miesięcy lub owiec lub kóz, które mają stały siekacz wyróżniony z dziaśła, w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

## § 5.

1. Podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu produkcji mięsa, zapewnia, że:

1) zwierzęta są ubijane niezwłocznie po przybyciu do gospodarstwa;

2) ubój zwierząt odbywa się w warunkach zapobiegających zanieczyszczeniu mięsa.

2. Podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój zwierząt określony w ust. 1, prowadzi ewidencję przeprowadzonych w gospodarstwie ubojów oraz przechowuje ją przez okres trzech lat od daty dokonania uboju danego zwierzęcia.
3. Ewidencja, o której mowa w ust. 2, składa się z kolejno ponumerowanych stron zawierających:
  - 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierząt poddanych ubojowi;
  - 2) adres gospodarstwa, z którego pochodziły zwierzęta, jeżeli jest inny niż adres posiadacza zwierzęcia;
  - 3) liczbę oraz gatunek zwierząt poddanych ubojowi;
  - 3a) datę urodzenia i liczbę stałych siekaczy wyróżnionych z dziaśła - w przypadku uboju owiec lub kóz;
  - 4) numer identyfikacyjny zwierząt poddanych ubojowi, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, a w przypadku uboju świń - numer siedziby stada;
  - 5) datę uboju;
  - 6) imię i nazwisko, adres oraz podpis osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju;
  - 7) podpis posiadacza zwierzęcia.

## **§ 6.**

1. W gospodarstwie, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu produkcji mięsa, powinno być wyznaczone miejsce lub pomieszczenie przeznaczone do:
  - 1) ogłuszania, wykrwawiania i wytrzewiania zwierząt;
  - 2) przechowywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w rozporządzeniu nr 1069/2009, w tym materiału szczególnego ryzyka, odpowiednio zabezpieczone przed dostępem osób postronnych oraz zwierząt.
2. Miejsce lub pomieszczenie, w których odbywa się wytrzewianie tusz, powinny:
  - 1) być utrzymywane w czystości i zachowane w dobrym stanie;
  - 2) zapewniać odpowiednią przestrzeń roboczą pozwalającą na przeprowadzanie wszelkich działań w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu mięsa;
  - 3) mieć dostęp do bieżącej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
3. Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym materiał szczególnego ryzyka, o których mowa w ust. 1, przechowuje się:
  - 1) w sposób gwarantujący, że jego jakość mikrobiologiczna nie ulegnie pogorszeniu;

- 2) w pojemnikach oznaczonych w sposób trwały, które każdorazowo po opróżnieniu poddaje się myciu, czyszczeniu i odkażaniu.
4. Jeżeli w gospodarstwie, w którym dokonywany jest ubój zwierząt pochodzących z innych gospodarstw w celu produkcji mięsa, utrzymywane są zwierzęta gospodarskie, to miejsce lub pomieszczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być odizolowane od pomieszczeń, w których utrzymywane są zwierzęta.

## § 7.

1. Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych, w celu produkcji mięsa, poddaje się badaniu na obecność włośni jedną z metod określoną w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1375 z dnia 10 sierpnia 2015 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (*Trichinella*) w mięsie (Dz. Urz. UE L 212 z 11.08.2015, str. 7) albo metodą badania trychinoskopowego określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia:
  - 1) posiadacza tego mięsa lub
  - 2) podmiotu prowadzącego gospodarstwo, w którym dokonano uboju - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.
- 1a. Posiadacz mięsa świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięsa dzików odstrzelonych, w celu produkcji mięsa, lub podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonano uboju - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1, zapewnia, że mięso zostanie poddane badaniu, o którym mowa w ust. 1.
2. W przypadku gdy tusza podlega badaniu, o którym mowa w § 8, próbki do badania mięsa na obecność włośni pobiera i bada urzędowy lekarz weterynarii, o którym mowa w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306), zwany dalej "urzędowym lekarzem weterynarii".
3. W przypadku gdy tusza nie podlega badaniu, o którym mowa w § 8, próbki do badania mięsa na obecność włośni pobiera i dostarcza do urzędowego lekarza weterynarii:
  - 1) posiadacz mięsa - w przypadku dzików oraz uboju zwierząt na terenie gospodarstwa, w którym zwierzęta były utrzymywane;
  - 2) podmiot prowadzący gospodarstwo, w którym dokonywany jest ubój - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.
4. Sposób pobierania próbek do badania mięsa na obecność włośni oraz zasady dostarczania próbek do urzędowego lekarza weterynarii określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

5. Powiatowy lekarz weterynarii podaje do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, nazwiska urzędowych lekarzy weterynarii wyznaczonych do badania, o którym mowa w ust. 1 i § 8, ich siedziby oraz obszar działania.
6. Mięso zbadane na obecność włośni metodą badania trychinoskopowego określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia:
  - 1) przed spożyciem powinno zostać poddane obróbce cieplnej zapewniającej podgrzanie mięsa do temperatury wewnętrznej wynoszącej co najmniej 71°C;
  - 2) nie powinno być wykorzystywane do przygotowania potraw na grillu lub w kuchence mikrofalowej.

#### **§ 8.**

1. Mięso zwierząt poddanych ubojowi oraz mięso zwierząt łownych odstrzelonych, w celu produkcji mięsa, poddaje się badaniu poubojowemu przeprowadzonemu przez urzędowego lekarza weterynarii, w sposób właściwy dla danego gatunku zwierząt, określony w tytule III w rozdziale II w sekcjach 3 i 4 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych (Dz. Urz. UE L 131 z 17.05.2019, str. 51, z późn. zm.), na wniosek :
  - 1) posiadacza tego mięsa lub
  - 2) podmiotu prowadzącego gospodarstwo, w którym został dokonany ubój - w przypadku uboju zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 1.
2. (uchylony).

#### **§ 9.**

1. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego badania poubojowego, o którym mowa w § 8, oraz badania na obecność włośni, o którym mowa w § 7 ust. 2, w przypadku badania mięsa świń, nutrii i dzików, stwierdzono, że badane mięso zwierząt jest zdadne do spożycia przez ludzi, urzędowy lekarz weterynarii wystawia zaświadczenie o przeprowadzeniu badania poubojowego mięsa, które zawiera:
  - 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza mięsa;
  - 2) miejsce i termin uboju albo odstrzału;
  - 3) datę przeprowadzenia badania;
  - 4) gatunek zwierzęcia, z którego pozyskano mięso, oraz numer identyfikacyjny tego zwierzęcia,

jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, a w przypadku uboju świń - numer siedziby stada;

- 5) wynik badania;
  - 6) w przypadku badania mięsa świń, nutrii i dzików, informację o ograniczeniach w sposobie wykorzystania mięsa - jeżeli badanie na obecność włośni przeprowadzono przy zastosowaniu metody badania trychinoskopowego określonej w załączniku nr 3 do rozporządzenia.
- 1a. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego badania poubojowego, o którym mowa w § 8, oraz badania na obecność włośni, o którym mowa w § 7 ust. 2 - w przypadku badania mięsa świń, nutrii i dzików, stwierdzono, że badane mięso zwierząt jest niezdatne do spożycia przez ludzi, urzędowy lekarz weterynarii wydaje decyzję administracyjną w sprawie uznania mięsa za niezdatne do spożycia przez ludzi, określając w tej decyzji sposób postępowania z tym mięsem.
  2. Jeżeli w wyniku badania na obecność włośni próbek mięsa świń, nutrii i dzików, pobranych i dostarczonych zgodnie z § 7 ust. 3:
    - 1) nie stwierdzono włośni - urzędowy lekarz weterynarii wystawia zaświadczenie o przeprowadzeniu badania próbek mięsa, które zawiera:
      - a) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza mięsa,
      - b) miejsce i termin uboju albo odstrzału,
      - c) datę przeprowadzenia badania,
      - d) gatunek zwierzęcia, z którego pochodziła badana próbka, i numer identyfikacyjny tego zwierzęcia, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, a w przypadku uboju świń - numer siedziby stada,
      - e) wynik badania,
      - f) informację o ograniczeniach w sposobie wykorzystania mięsa - jeżeli badanie próbek na obecność włośni przeprowadzono przy zastosowaniu metody badania trychinoskopowego określonej w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
    - 2) stwierdzono włośnię - urzędowy lekarz weterynarii wydaje decyzję administracyjną w sprawie uznania mięsa za niezdatne do spożycia przez ludzi, określając w niej sposób postępowania z tym mięsem.
  3. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 2 pkt 2, urzędowy lekarz weterynarii z urzędu pobiera próbki mięsa i przeprowadza badanie, o którym mowa w § 7 ust. 1 i § 8.

## **§ 10.**

1. Urzędowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, po pobraniu próbek mięsa i przeprowadzeniu

badania, o którym mowa w § 7 ust. 1, lub badania, o którym mowa w § 8, że mięso jest niezdatne do spożycia przez ludzi, znakuje tuszę znakiem weterynaryjnym w kształcie trójkąta równobocznego o długości boku 5 cm zawierającym:

- 1) w górnej części - litery "PL";
- 2) w dolnej części - litery "IW".

2. Znak weterynaryjny umieszcza się na:

- 1) zewnętrznej powierzchni tuszy przez opieczątowanie jej znakiem przy użyciu tuszu lub przez znakowanie na gorąco lub
- 2) zawieszce przymocowanej do tuszy.

#### **§ 11.**

Urzędowy lekarz weterynarii, niebędący pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej, przeprowadzający badanie mięsa, przekazuje powiatowemu lekarzowi weterynarii:

- 1) informację o zaświadczeniach, o których mowa w § 9 ust. 1 lub ust. 2 pkt 1,
- 2) decyzje administracyjne o uznaniu mięsa za niezdatne do spożycia przez ludzi

- które zostały wydane w danym kwartale, w terminie do 15. dnia pierwszego miesiąca kwartału następującego po kwartale, którego dotyczy informacja lub w którym zostały wydane te decyzje.

#### **§ 12.**

Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych nie może zostać spożyte ani przetworzone przed uzyskaniem zaświadczenia, o którym mowa w § 9 ust. 1 lub ust. 2 pkt 1.

#### **§ 13.**

Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. poz. 919).

#### **§ 14.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

### **ZAŁĄCZNIKI**

#### **ZAŁĄCZNIK Nr 1**

**POWIADOMIENIE O ZAMIARZE PRZEPROWADZENIA UBOJU BYDŁA DO DWUNASTEGO MIESIĄCA ŻYCIA URODZONEGO W PAŃSTWACH LUB ICH REGIONACH O KONTROLOWANYM ORAZ NIEOKREŚLONYM RYZYKU WYSTĘPOWANIA BSE, OWIEC**



**LUB KÓZ W WIEKU POWYŻEJ 12 MIESIĘCY LUB OWIEC LUB KÓZ, KTÓRE MAJĄ STAŁY  
SIEKACZ WYRŻNIĘTY Z DZIAŚŁA, W CELU PRODUKCJI MIĘSA PRZEZNACZONEGO NA  
UŻYTEK WŁASNY**

wzór

**ZAŁĄCZNIK Nr 2**

**SPOSÓB POBIERANIA PRÓBEK DO BADANIA MIĘSA NA OBECNOŚĆ WŁOŚNI ORAZ  
ZASADY DOSTARCZANIA PRÓBEK DO URZĘDOWEGO LEKARZA WETERYNARII**

**I. Sposób pobierania próbek mięsa**

1. U świń domowych:

- 1) pobiera się kilka próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej;
- 2) łączna masa pobranych próbek nie powinna być mniejsza niż 50 g.

2. U dzików:

- 1) pobiera się sześć próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, po jednej próbce z:
  - a) mięśni każdego filaru przepony w przejściu do części ścięgnistej,
  - b) mięśni żuchwowych,
  - c) mięśni przedramienia,
  - d) mięśni międzyżebrowych,
  - e) mięśni języka;
- 2) jeżeli nie można pobrać próbek z niektórych mięśni określonych w pkt 1, wówczas pobiera się cztery próbki mięsa z mięśni, które są dostępne;
- 3) łączna masa pobranych próbek nie powinna być mniejsza niż 50 g.

3. U nutrii:

- 1) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej albo
- 2) pobiera się jedną próbkę mięsa wielkości dwóch orzechów laskowych z mięśnia jednego filaru przepony - w przypadku gdy drugi filar przepony jest niedostępny, albo
- 3) pobiera się dwie próbki mięsa każda wielkości orzecha laskowego z części żebrowej lub mostkowej przepony - w przypadku braku mięśni obu filarów przepony, albo

4) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z:

- a) mięśni języka,
- b) mięśni żuchwowych lub międzyżebrowych - w przypadku braku mięśni przepony.

## **II. Zasady dostarczania próbek do urzędowego lekarza weterynarii**

1. Próbki powinny być dostarczone do urzędowego lekarza weterynarii:

1) niezwłocznie po dokonaniu uboju, nie później niż 24 godziny od terminu uboju zwierzęcia, z którego tuszy próbki zostały pobrane;

2) niezwłocznie po dokonaniu odstrzału, nie później niż 48 godzin od dokonania odstrzału.

1a. Do próbek mięsa pobranych od dzików odstrzelonych na obszarach podlegających ograniczeniom, nakazom i zakazom w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń, które po odstrzale zostały skierowane do chłodni, nie stosuje się terminu wskazanego w ust. 1 pkt 2.

2. Próbki powinny być przechowywane i transportowane w warunkach zapobiegających rozkładowi gnilnemu mięsa, przy czym próbki nie mogą być mrożone.

3. Dostarczający próbki powinien poinformować urzędowego lekarza weterynarii:

- 1) o imieniu i nazwisku oraz adresie posiadacza mięsa;
- 2) o miejscu i terminie uboju albo odstrzału zwierzęcia;
- 3) o gatunku zwierzęcia, z którego pochodziła badana próbka, i numerze identyfikacyjnym tego zwierzęcia, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, a w przypadku próbek pobranych od świń - o numerze siedziby stada;
- 4) o wieku zwierzęcia;
- 5) o części zwierzęcia, z której zostały pobrane próbki do badania.

### **ZAŁĄCZNIK Nr 3**

#### **BADANIE TRYCHINOSKOPOWE**

##### **I.**

##### **Aparatura:**

- 1) trychinoskop żarówkowy o powiększeniu 30-40-krotnym i 80-100-krotnym lub stereomikroskop optyczny z zespołem lusterkowym oraz źródłem światła o regulowanej intensywności;
- 2) kompresor składający się z dwóch płytek szklanych, z których jedna jest podzielona na równe obszary;
- 3) małe zakrzywione nożyczki;
- 4) mała pęseta;
- 5) nóż do cięcia próbek;

- 6) małe ponumerowane pojemniki do oddzielnego przechowywania próbek;
- 7) zakraplacz;
- 8) naczynie z kwasem octowym i naczynie z roztworem wodorotlenku potasu do rozjaśniania zwapnień i zmiękczenia suszonego mięsa.

## II.

### Pobieranie próbek

W przypadku całych tusz pobiera się kilka próbek wielkości orzecha laskowego z każdego zwierzęcia:

- 1) u świń domowych próbki pobiera się z obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej;
- 2) u dzików próbki pobiera się z obu filarów przepony w przejściu do części ścięgnistej i dodatkowo z mięśni żuchwowych, z mięśni przedramienia, z mięśni międzyżebrowych i mięśni języka, co razem daje sześć próbek z każdego poszczególnego zwierzęcia;
- 3) jeżeli nie można pobrać próbek z niektórych mięśni, wówczas pobiera się cztery próbki z mięśni, które są dostępne;
- 4) z każdego kawałka mięsa pobiera się cztery próbki wielkości orzecha laskowego z mięśni prążkowanych, o ile to możliwe, niezawierające tłuszczu, pobrane w różnych miejscach oraz w miarę możliwości z miejsc w pobliżu kości lub ścięgien.

## III.

### Procedura

1. Kompresor wypełnia się  $1,0 \pm 0,1$  g mięsa, co zwykle odpowiada 28 kawałkom wielkości ziarna owsa. W razie potrzeby należy wypełnić dwa kompresory w celu zbadania 56 kawałków wielkości ziarna owsa.
2. Jeżeli świnia domowa posiada oba filary przepony, trychinoskopista wycina 28 kawałków wielkości ziarna owsa z każdej z powyższych części całej tuszy, co łącznie daje 56 kawałków.
3. Jeżeli występuje tylko jeden filar przepony, wycina się 56 kawałków z różnych miejsc, jeśli to możliwe, z przejścia w część ścięgnistą.
4. Każda z próbek pobranych z pozostałych czterech mięśni dzika jest dzielona na siedem kawałków wielkości ziarna owsa, co łącznie daje 28 dodatkowych kawałków.
5. Trychinoskopista ścisną 56 kawałków (lub 84 kawałki) pomiędzy płytkami szklanymi w taki sposób, aby można było przez tak przygotowany preparat odczytać druk.
6. Jeżeli mięso badanych próbek jest suche i stare, preparaty muszą zostać zmiękczone w mieszaninie jednej części roztworu wodorotlenku potasu z dwoma częściami wody przez 10-20 minut przed rozprasowaniem.

7. Z każdej próbki pobranej z kawałków mięsa trychinoskopista wycina 14 kawałków rozmiaru ziarna owsa, co łącznie daje 56 kawałków.
8. Badanie mikroskopowe należy przeprowadzać w taki sposób, aby preparat został obejrzany powoli i uważnie w powiększeniu 30-40-krotnym.
9. Jeżeli badanie trychinoskopowe ujawni obszary podejrzane, muszą one zostać zbadane przy największym powiększeniu trychinoskopu (80-100-krotnym).
10. W przypadku wątpliwego wyniku badania należy kontynuować na większej liczbie próbek i preparatów, aż do otrzymania wymaganych informacji. Badanie trychinoskopowe należy przeprowadzać przez przynajmniej 6 minut.
11. Minimalny czas ustalony dla badania nie obejmuje czasu koniecznego do pobierania próbek i przygotowania preparatów.
12. Trychinoskopista nie może badać dziennie więcej niż 840 kawałków.